

tuus, ut cogaris maledicere? In terra angustatus es? Migra, habita in cœlo. Quomodo, inquires, habito in cœlo, homo carne indutus, carni deditus? Corde præcede, quo sequaris corpore. Noli surdus audire, Sursum corda. Sursum cor habe, et nemo te angustabit in cœlo. Et ideo bene sequitur alius Psalmus.

ENARRATIO

IN PSALMUM CXXXIII.

Sermonis superioris continuatio.

I. « Ecce nunc benedicite Dominum omnes servi Domini, qui statis in domo Domini, in atriis domus Dei nostri¹. » Quare addidit, « In atriis? » Atria ampliora spatia domus intelliguntur. Qui stat in atriis, non angustatur, non premitur, quodam modo dilatatur. In latitudine mane, et potes diligere inimicum tuum: quia non ea diligis, ubi ab inimico angustias patiaris. Quomodo intelligeris stare in atriis? Sta in charitate, et stas in atriis. In charitate latitudo est, in odio angustia. Audi Apostolum: « Ira et indignatio, tribulatio et angustia in omnem animam hominis operantis malum². » De latitudine autem charitatis quid dicit? « Quoniam charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis³. » Ubi audis diffusionem, intellige latitudinem: ubi audis latitudinem, intellige atria Domini: et habebis veram benedictionem Domini, quando non maledicis inimicis. Alloquitur enim Spiritus eos, qui patiun-

¹ Psal. cxxxiii, 1. — ² Rom. ii, 8, 9. — ³ Id. v, 5.

tur tribulationem, ut gloriantur in tribulationibus, et dicit eis: Ecce nunc benedicite Dominum omnes servi Domini. » Quid est, « Ecce nunc? » In hoc tempore. Nam post transactas tribulationes, manifestum est quia benedictioni Domini vacabimus, ut dictum est: « Beati qui habitant in domo tua, in sæcula sæculorum laudabunt te¹. » Qui tunc benedicturi sunt sine defectu, hic incipiunt benedicere Dominum; hic, in tribulationibus, in tentationibus, in molestiis, inter adversitates sæculi, inter insidias inimici, inter fraudes et impetus diaboli. Hoc est, « Ecce nunc benedicite Dominum omnes servi Domini, qui statis in domo Domini. » Quid est, « Qui statis? » Qui perseveratis. Quia dictum est de quodam, qui Archangelus fuit, « Et in veritate non stetit². » Et dictum est de amico sponsi: « Amicus autem sponsi stat, et audit eum, et gaudio gaudet propter vocem sponsi³. »

II. Ergo, « Qui statis in domo Domini, in atriis domus Dei nostri, in noctibus extollite manus vestras in sancta, et benedicite Dominum⁴. » Facile est benedicere in diebus? In rebus prosperis. Nox enim tristis res est, dies res est læta. Quando tibi bene est, benedicis Dominum. Quando filium desideras et nascitur, benedicis Dominum. Liberata est uxor tua a periculo partus, benedicis Dominum. Ægrotabat filius, liberatur, benedicis Dominum. Ægrotabat filius, forte quæsisisti mathematicum, sortilegum: forte non de lingua, sed de moribus tuis exiit maledictio in Dominum, exiit de moribus et vita tua. Noli gloriari quia lingua benedicis, si vita maledicis. Quomodo, inquis, vita maledico? Quia attenditur vita tua, et dicitur: Ecce Christianus, ecce quales sunt Christiani. Blasphematur propter te Christus. Ecce cum vita tua maledicat, quid prodest quod lingua tua benedicit? Bene-

¹ Psal. lxxxiii, 5. — ² Joan. viii, 44. — ³ Id. iii, 29. — ⁴ Psal. cxxxiii, 2.

dicite ergo Dominum. Quando? « In noctibus. » Quando benedixit Job? Quando tristis nox erat. Ablata sunt omnia, quæ possidebantur: ablati filii, quibus servabantur. Quam tristis nox! Sed videamus si non in nocte benedicit: « Dominus dedit, Dominus abstulit; sicut Domino » placuit ita factum est: sit nomen Domini benedictum¹. » Quam nox atra! Percussus ulcere a capite usque ad pedes, putrefactus liquescebat in se. Tunc Eva ausa est eum tentare: « Dic aliquid in Deum tuum, et morere. » Audi benedicentem in noctibus: « Locuta es, inquit, quasi una » ex insipientibus mulieribus. Si bona suscepimus de » manu Domini, mala non tolerabimus? Ecce quid est: » In noctibus extollite manus vestras in sancta, et bene- » dicite Dominum. » Quid dixit Job? « Locuta es tan- » quam una ex insipientibus mulieribus². » Adam putris repulit Evam, tanquam dicens: Sufficiat quod propter te mortalis effectus sum. Valueras in paradiso, sed vinceris in stercore³. Magna gratia Dei. Sed unde hoc, nisi quia ros Hermon compluerat illam animam, et dederat Dominus suavitatem, ut terra nostra daret fructum suum⁴? « In noctibus extollite manus vestras in sancta, et bene- » dicite Dominum. »

III. « Benedicat te Dominus ex Sion, qui fecit cœlum » et terram⁵. » Plures hortatur ut benedicant, et ipse unum benedicit, quia ex pluribus unum fecit: « Quia bonum est habitare fratres in unum⁶. » Pluralis numerus, fratres; sed singularis, « Habitare in unum. » Ideo, « Benedicat te Dominus ex Sion, qui fecit cœlum et terram. » Nemo vestrum dicat: Ad me non pervenit. Putas quis est quem dixit: « Benedicat te Dominus ex Sion? » Unum benedixit. Esto unum, et pervenit ad te benedictio.

¹ Job. 1, 21. — ² Id. 11, 7-10. — ³ Gen. 3, 6. — ⁴ Psal. LXXXIV, 13. — ⁵ Id. CXXXIII, 3. — ⁶ Id. CXXXII, 1.

ENARRATIO

IN PSALMUM CXXXIV.

Sermo ad plebem.

I. VALDE dulce nobis esse debet, et dulce nobis esse gaudendum est, quo nos Psalmus iste cohortatur. Dicit enim: « Laudate nomen Domini¹. » Causamque ipsam quare justum sit ut laudemus nomen Domini, continuo subjecit: « Laudate servi Domini. » Quid justius? quid dignius? quid gratius? Etenim si non laudaverint servi Dominum; superbi, ingrati, irreligiosi erunt. Et quid faciunt non laudando Dominum, nisi ut severum sentiant Dominum? Neque enim servus ingratus, si Dominum suum laudare noluerit, ideo efficit ut servus non sit. Laudes, non laudes, servus es, sed si laudes, propitiabis; si non laudes, offendes. Bona ergo exhortatio et utilis; unde magis satagere debemus quemadmodum laudandus sit Deus, quam dubitare laudandum. « Laudate ergo nomen » Domini. » Hortatur nos Psalmus, hortatur nos Propheta, hortatur nos Spiritus Dei, hortatur postremo nos ipse Dominus, ut laudemus Dominum. Non enim laudibus nostris ille crescit, sed nos. Deus nec melior fit, si laudaveris; nec deterior, si vituperaveris: sed tu laudando bonum, melior eris; vituperando, deterior: bonus autem ille manet, ut est. Si enim servos suos ipsos bene de se meritos, prædicatores verbi sui, rectores Ecclesiæ

¹ Psal. CXXXIV, 1.